

DOLENJSKI GOZDAR

glasilo delavcev
gozdnega gospodarstva
Novo mesto

letnik XX

december 1983

št. 12

Jubilejne nagrade zvestim delavcem

Kakor že prejšnja leta so delavci GG Novo mesto tudi letos združili proslavo dneva republike s podelitvijo nagrad in priznanj delavcem, ki že deset, dvajset ali trideset let delajo v naši delovni organizaciji.

Proslava je bila 25. novembra, ob podelitvi pa je po nagovoru direktorja inž. Jožeta Petriča sledil še kratek, a prijeten kulturni program. Udeleženci so se razveselili lepih pesmi, ki jih je zapel Dolenjski oktet in ob odličnih recitacijah našega sodelavca, vnetega kulturnika inž. Jožeta Falknerja. Zlasti z zanimanjem so prisluhnili lepo podani, klenci in Dolenjcem znani besedi Janeza

Trdine. Prijetno razpoloženje se je nadaljevalo s prijateljskim srečanjem.

Direktor Jože Petrič se je v uvodni besedi spomnil zgodovinskega dne pred 40 leti, ko so

delegati iz vse domovine v Jajcu položili temelje nove socialistične Jugoslavije in kako smo po končani zmagoviti vojni leta 1948 premagali vse ovire v zvezi z resolucijo Informbiroja, kasneje pa razne gospodarske in politične težave, ki so nas ovirale v našem razvoju. Zmage in uspehi nam dajejo pogum in utrjujejo prepričanje, da bomo s pridnim delom premagali tudi sedanje težavne gospodarske razmere. Nadalje je dejal:

„Edini izhod iz težkega položaja je povečana storilnost, varčevanje in večja delovna disciplina. Na področju storilnosti smo že precej naredili. Naj navedem samo kratek podatek! V letu 1976 smo za posek, izdelavo, spravilo, nakladanje in

razkladanje porabili za vsak m³ lesa povprečno 3,49 ure, sedaj, t.j. slabih 7 let kasneje, pa samo še 2,08 ure. Res, da smo se v tem času precej modernizirali in mehanizirali, vendar je to zavirljiv rezultat, ki pa ga pri obstoječi tehnologiji ne bo mogoče bistveno izboljšati. Zato bodo naši naporji morali biti v večji meri usmerjeni k večjemu varčevanju,

kakovosti pri izdelavi, večji delovni disciplini, boljši organizaciji dela in k še nadaljnjem povečevanju stranskih dejavnosti.

Ne bom več našteval, kaj nas čaka in kaj bomo morali storiti v zaostrenih gospodarskih razmerah. Prepričan pa sem, da bomo težave premagali, če bomo zavihali rokave in pridno delali.

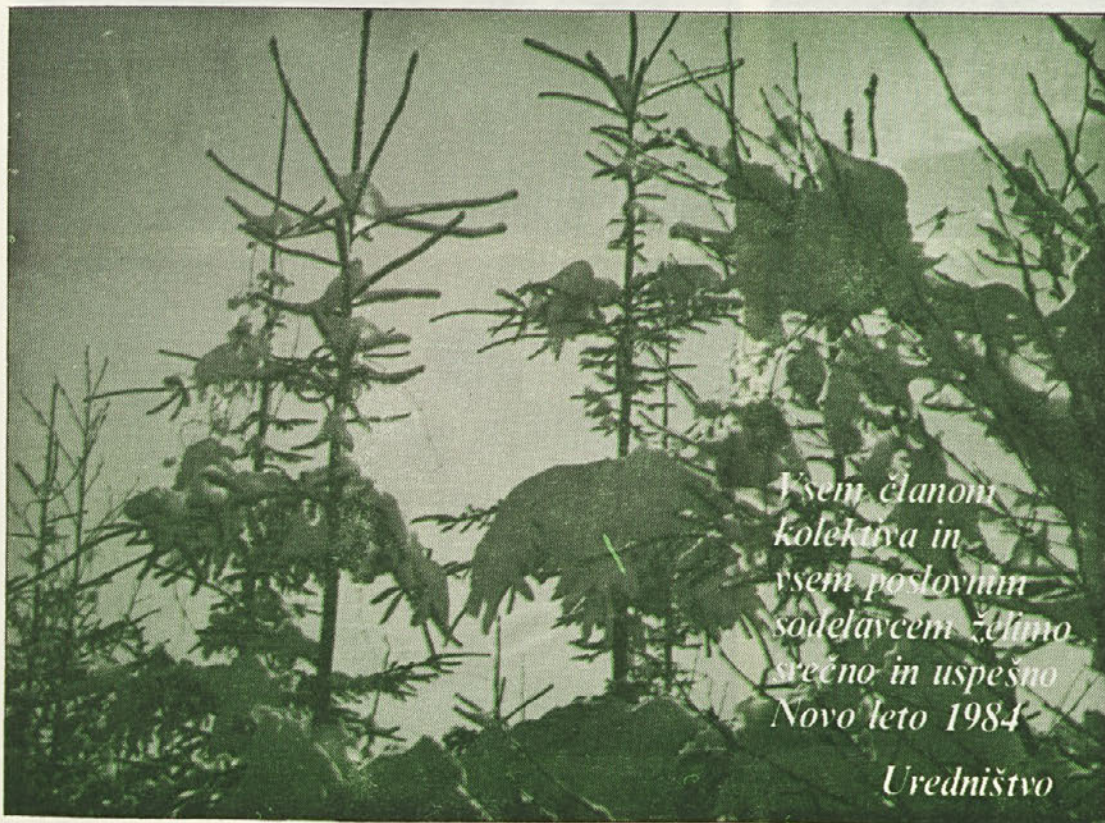
Kako pa se to doseže, najbolj veste prav vi, ki ste v preteklih desetletjih znali uspešno premagovati take in podobne težave. Zavedati se pač moramo, da smo kot surovinska panoga v reprodukcijski verigi na začetku in da je prav od uredničenja naših načrtov odvisna lesnopredelovalna in papirna industrija, pri čemer je treba na prvo mesto postaviti njihov izvoz.

Tovarišice in tovariši! Danes, na predvečer jubilejne 40-letnice rojstva nove Jugoslavije, boste prejeli značke delovne organizacije, priznanja in darilne nagrade. Prav gotovo bi zaslužili še kaj več. Toda čeprav je vse skupaj bolj skromno, naj vam bo v

lep spomin in v znak iskrene zahvale za vse, kar ste dobrega storili za naš boljši jutri. Hkrati naj vas to spominja na čas, ko ste pri GG Novo mesto s svojim delom in požrtvovalnostjo pomagali graditi tiste pristne samoupravne odnose, katerih plodove danes uživamo prav vsi. Zato še enkrat prav prisrčna hvala!”

Nagrade in priznanja je letos dobilo 61 delavcev, 13 za 30-letno, 36 za dvajsetletno in 13 za desetletno delovno zvestobo gozdnemu gospodarstvu Novo mesto.

*Vsem članom
kolektiva in
vsem poslovnim
sodelavcem želimo
srečno in uspešno
Novo leto 1984*

Uredništvo

Nagrade, priznanja in značke so prejeli:

TOZD Gozdarstvo Novo mesto:

1. Franc Erlah 20 let
1. Franc Erlah 20 let
2. Jure Krampelj 20 let
3. Jože Škrajnar 20 let
4. Drago Jenič 20 let
5. Anton Stariha 20 let
6. Slavko Klobučar 10 let

TOZD Gozdarstvo Straža:

1. Milan Novšak 30 let
2. Jože Levstik 20 let
3. Ivo Lovrič 20 let
4. Jože Nose 20 let
5. Jože Pečaver 20 let
6. Štefan Mirtič 10 let
7. Valentin Murn 10 let

TOZD Gozdarstvo Podturn:

1. Milena Fink-Bobaš 30 let
2. Jože Murn 30 let
3. Besima Begović 20 let
4. Junuz Marošlić 20 let
5. Jožef Nose 20 let
6. Milan Pribanič 20 let
7. Milka Bjelajac 10 let
8. Ivo Bobaš 10 let

TOZD Gozdarstvo Črmošnjice:

1. Henrik Bokan 30 let
2. Jože Hrvat 30 let
3. Avgust Križe 30 let
4. Janez Šebenik 30 let
5. Josip Kežman 20 let
6. Ahmo Mujkič 20 let
7. Maks Štublar 20 let
8. Darko Kraševc 10 let
9. Anton Matkovič 10 let

TOZD Gozdarstvo Črnomelj:

1. Drago Horvatič 30 let
2. Anton Fabjan 30 let
3. Željko Abramovič 20 let
4. Leon Cerjanc 20 let
5. Nikola Čavlovič 20 let
6. Stipo Dandič 20 let
7. Jože Kralj 20 let
8. Franc Petrovčič 20 let
9. Jože Prijanovič 20 let
10. Simo Vrlinič 20 let
11. Ivan Jakovljevič 10 let

TOK Gozdarstvo Novo mesto:

1. Rajko Lavrič 30 let
2. Anton Gačnik 30 let
3. Adolf Štor, dipl. ing. 20 let
4. Nedeljko Jerinič 20 let
5. Peter Zbašnik 20 let
6. Jože Šenica 10 let
7. Mijo Bubnjič 10 let
8. Anton Hočevar 10 let

TOK Gozdarstvo Črnomelj:

1. Darko Molek 20 let
2. Jože Vidervol, dipl. ing. 20 let

TOZD Transport in gradnje:

1. Vinko Šmajdek 20 let
2. Franc Bradač 20 let

TOZD Vrtnarstvo in hortikultura:

1. Alojz Serini 30 let

Delovna skupnost skupnih služb:

1. Bogomir Špiletič, varn. ing. 30 let
2. Anica Murn 20 let
3. Jožica Bajt 20 let
4. Janez Rustja 20 let
5. Anton Hočevar, dipl. ing. 20 let
6. Janez Gašperšič 20 let
7. Alenka Strniša 10 let

Višina jubilejnih nagrad:

- za 30 let 16.250 din
- za 20 let 12.190 din
- za 10 let 8.120 din

Vse fotografije: Mirko Bajt

11. seja delavskega sveta gozdnega gospodarstva Novo mesto ponedeljek, dne 26. decembra 1983.

Dnevni red:

1. Pregled in potrditev zapisnika zadnje seje,
2. Delegatska vprašanja,
3. Razprava in sklepanje o periodičnem obračunu,
4. Razprava in sklepanje o nadomestitvi deževnih dni,
5. Imenovanje posebne komisije strokovnjakov za pregled, proučitev in oceno izdelave investicijskih objektov,
6. Razprava in sklepanje o izhodiščih za plan v letu 1984,
7. Razprava in sklepanje o investicijskem planu za leto 1984,
8. Razprava in sklepanje o predlogu območnega načrta ter gozdno gospodarskih načrtov za Brezovo reber in Poljane,
9. Ugotovitev ali so delavski sveti temeljnih organizacij in DSSS
  - sprejeli samoupravni sporazum o zagotavljanju sredstev za pospeševanje konvertibilnega izvoza,
  - sklepali o financiranju vzdrževanja in oskrbe spomenikov NOB na Rogu,
  - sklepali o financiranju gradnje rekreacijskega smučarskega centra na Rogu,
  - sprejeli samoupravni sporazum o temeljih plana PIZ,
  - pregledali izvajanje programa akcije NNNP,
  - sprejeli delovni koledar za leto 1984,
  - sprejeli sklep o združevanju sredstev za obdaritev otrok,
  - sprejeli predlog pravilnika o materialnih nadomestilih,
  - sprejeli predlog samoupravnega sporazuma o ustanovitvi občinske SIS za PTT promet,
  - sprejeli samoupravni sporazum o usklajevanju letnih načrtov zaposlovanja za leto 1984,
  - sprejeli sklep o plačilu stroškov za jubilejne nagrade,
  - 10. Informacija o uskladitvi samoupravnih aktov TOZD in OZD gozdno gospodarstvo z nekaterimi zakoni,
  - 11. Odgovori na delegatska vprašanja,
  - 12. Razno.

Predsednik DS:
METOD ROM

Obrazložitev k dnevnemu redu:

K 1. točka:

Delavski svet je na zadnji seji, ki je bila 30. septembra:

- potrdil zapisnik zadnje seje,
- sprejel naslednje samoupravne sporazume: o temeljih plana SIS za gozdarstvo SR Slovenije, o ustanovitvi skupnosti za obrambo pred točo, o ustanovitvi posebne interesne skupnosti za nafto in plin in elektrogozdarstvo in premogovništvo, o združevanju dela in sredstev z mariborsko tovarno avtomobilov,
- sprejel spremembe investicijskega plana za leto 1983,
- sprejel merila za nagrajevanje delavcev v administraciji in knjigovodstvu DSSS, strokovnih gozdarskih delavcev in delavcev tistih tozdov, kjer nimajo normativov,
- sprejel je politično varnostno oceno gozdnega gospodarstva in ažuralne dokumente obrambnega ter varnostnega načrta,
- ugotovil cene storitev in uslug za dela, ki jih GG opravlja za druge in za obračun med tozdi,
- potrdil je predlog tozda gozdarstvo Novo mesto o nakupu gozdne parcele.

Zapisnik so prejele vse temeljne organizacije.

K 3. točka:

Poročilo o gospodarnosti v devetih mesecih tega leta so prejele vse TO. O rezultatih so razpravljali delavci na zborih, sprejeli pa so jih delavski sveti. Na seji bo treba ugotoviti, ali so bile k gradivu oziroma v zvezi z gospodarnostjo dane kake pripombe, na katere bi moral odgovoriti delavski svet.

K 4. točka:

Na 8. seji delavskega sveta gozdnega gospodarstva Novo mesto, ki je bila 20. junija 1983, je bilo dano v javno razpravo gradivo za boljšo izrabo delovnega časa. Na gradivo ni bilo posredovanih nobenih bistvenih pripomb, zato v zvezi s predlogom o nadomeščanju izgubljenih dni zaradi slabega vremena predlagamo sklep, ki naj bi ga tozdi in toki sprejeli na sejah delavskih svetov:

V zvezi z zmanjševanjem izgubljenih dni in boljšem izkoriščanjem delovnega časa, za radi slabega vremena, sprejema delavski svet sklep, da bodo delavci, ki delajo na prostem, nadomeščali izgubljeni delovni čas na naslednji način:

— prvih pet dni v letu bodo nadomestili na račun rednega letnega dopusta,

— 12 dni bodo nadomestili z delom ob sobotah (tretjo soboto v mesecu, oziroma v marcu, aprilu, maju in juniju četrto soboto). Navedene sobote so sestavni del delovnega koledarja in se obravnavajo enako kot ostali delovni dnevi (v primeru, da delo prepreči slabo vreme, bo obvezno ta dan nadoknaditi naslednjo soboto),

— s premaknitvijo začetka dela, kjer slabo vreme v jutranjem in dopoldanskem času (dež, mraz, vihar), na poznejšo uro v istem dnevu,

— s premeščanjem delavcev, pozimi v predele, kjer so razmere za delo boljše.

V ta namen morajo tozdi in toki izdelati posebne operativne načrte in jih uskladiti med seboj.

— za prva dva dni izgube delovnega časa ni nadomestila za skupaj do 12 dni v letu,

— vozniki kamionov nadomestila zaradi slabega vremena ne bodo dobivali.

Obenem s predlaganimi ukrepi se poveča osebni dohodek za dela in naloge, ki jih zadevajo vremenske razmere, v višini po predlogu komisije za osebne dohodke.

Tozdi in toki morajo zagotoviti ob dodatnih delovnih sobotah neposredni nadzor in vodenje dela. Ti delavci bodo prosti ob drugih vnaprej določenih dnevih.

K 5. točka:

V skladu z 12. členom zakona o investicijski dokumentaciji mora delavski svet imenovati posebno komisijo strokovnjakov, ki bo pregledala, proučila in ocenila investicijske programe. O ugotovitvah bo napisala poročilo, ki bo podlaga za razpravo in sklepanje na organih upravljanja. V komisijo predlagamo strokovne delegacije inž. Toneta Šepca, inž. Jožeta Kureta, oba iz DSSS, in vodjo tiste temeljne organizacije, kjer naj bi se investicija izvajala.

Nadalje predlagamo, da delavski svet pooblasti inž. Toneta Šepca, da izvaja kontrolo nad delom pri gradnji investicijskih objektov. Nadzorni organ kontrolira, kako se izvajajo pogodbenne obveznosti izvajalcev investicijskih del in sodeluje pri izdelavi programa sprememb investicijske gradnje. Svoja opažanja vpisuje v dnevnik delovišča.

K 6. točka:

Na podlagi dodatnega sporazuma o temeljih srednjeročnega načrta morajo vse temeljne organizacije gozdarstva načrtovati enak obseg proizvodnje v družbenih in zasebnih gozdovih, kot so ga planirale za 1982. in 1983. leto. To je proizvodnja, ki smo jo predvidevali v srednjeročnem načrtu.

Tako bi znašal obseg blagovne proizvodnje lesa za 1984 leto 208.000 m³, od tega 138.121 m³ v družbenih in 69.957 m³ v zasebnih gozdovih. Tako moramo poudariti, da se za 1984 leto načrtuje nekoliko drugačna struktura proizvodnje gozdnih sortimentov, manj bukove hlodovine in več drobnega tehničnega lesa.

Tudi načrt vlaganj v gozdove ali obseg gozdno biološke reprodukcije bo enak obsegu predhodnih let. Na podlagi cen gozdnogojitvenih del, povečanih za 20 odstotkov, bi vrednostni obseg enostavne gozdnobioološke reprodukcije (obnova, nega, varstvo, odkazilo in urejanje) znašal 122.082.000 din, vrednostni obseg razširjene gozdnobioološke reprodukcije (melioracije, vzdrževanje nasadov) in zakasnelih redčenj bi znašal 45.740.000 din in vrednost izgradnje gozdnih cest okoli 47.145.000 din. Vsa vlaganja skupaj bi tako znašala kar 214.967.000 din. Vsa gojitvena dela in izgradnjo 20 km gozdnih cest je možno pokriti z združenimi sredstvi: od česar bi bila lastna sredstva GG 181.608.000 din, prispevki porabnikov leta 38.699.000 din in sredstva republiške SIS za gozdarstvo 14.660.000 din. Plan sredstev temelji na istih prispevnih stopnjah kot v preteklih letih od vrednosti prodanega lesa. Povečanje prodajnih cen lesa je za zdaj predvideno za okoli 25 odstotkov.

Iz plana blagovne proizvodnje za 1984. leto, ki je omejen in nekoliko slabši po strukturi, sledi, da moramo pri postavljanju osnovnega cilja — višine dohodka in s tem primerne ravni osebnih dohodkov — računati ne samo z višjimi prodajnimi cenami, ampak predvsem z naslednjim:

zaradi omejene proizvodnje se število zaposlenih ne sme povečati, znižati moramo režijske stroške, povečati moramo izrabo proizvodnih zmogljivosti, strojev in delovnega časa,

povečati se mora odgovornost za izvajanje dogovorjenih nalog.

V prihodnjem letu se nam obetajo enako težki ali pa še težji pogoji gospodarjenja (odplačilo tujega dolga, dinarska nelikvidnost bank in podjetij, velike nekrte izgube, nekrte medsebojne terjatve podjetij, nekrte investicije, nekrte medsebojne terjatve podjetij, nekrte investicije, nekrte negativne tečajne razlike, kopičenje nepravilnih obveznosti poslovnih bank med seboj in do narodne banke Jugoslavije itd.) zato moramo biti pri postavljanju osnovnega cilja — akontativnih osebnih dohodkov ali višine vrednosti točke za 1984. leto — previdni. Določiti moramo višino poprečnega osebnega dohodka delavca in s tem spremembo vrednosti točke za 1984. leto, ki jo bo možno utemeljiti z izdelanim kompleksnim planom celotnega podjetja, ki ga bo možno tudi uresničiti. S kompleksnim planom bomo potrdili vse predlagane delne plane (plan prodaje, ki je odvisen tudi od prodajnih cen, plan režijskih stroškov, plan izdavnih stroškov, plan izrabe kapacitet osnovnih sredstev-strojev, plan izrabe delovnega časa zaposlenih, plan akumulacije in njenega razporeda) šele takrat, ko bomo ugotovili, da so realno postavljeni in da zagota-

vpljajo realizacijo planiranega dohodka. Le-ta naj bi se povečal za okoli 25 odstotkov, za toliko pa tudi osebni dohodki.

Možnost povečanja osebnih dohodkov za enak odstotek, za kakršnega poraste dohodek, se nam obeta v prihodnjem letu na podlagi predloga dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka in osebnih dohodkov, ki se od sedaj veljavnega v osnovi popolnoma razlikuje. Namesto rasti dohodka kot zgornje meje za oblikovanje sredstev za osebne dohodke uvaja razmerje med sredstvi za osebne dohodke in skupno porabo ter sredstvi za razširitev materialne osnove dela. Prav to delitveno razmerje je za našo delovno organizacijo zelo ugodno, ker je v okviru panoge gozdarstva nadpovprečno, kar pomeni, da ga bomo lahko spremenili tako, da bomo pri delitvi čistega dohodka namenili večji del na osebne dohodke in manjši del na poslovni sklad.

Za konec moramo poudariti, da bo raven osebnih dohodkov v 1984. letu še bolj odvisna od doseženih delovnih in poslovnih rezultatov, zato moramo posvetiti več pozornosti pravemu planiranju. Zavestna oblika planiranja je tista, v kateri si zavestno vnaprej zamišljamo, kaj hočemo doseči in tudi pot, po kateri bomo do tega prišli. To delo pa se lahko opravi samo s sodelovanjem večjega števila delavcev. Zato moramo iz vseh temeljnih organizacij zbrati predloge, ki nakazujejo, kako povečati uspešnost poslovanja v prihodnjem letu.

K 7. točki:

Predlog investicijskega plana še ni dokončen. Predlagamo, da predlog, ki ga je vaša TO poslala komisiji ponovno preverite. O investicijskem planu bo razpravljala strokovni svet na sestanku 23. 12. 1983 in ga poskušal uskladiti. Šele potem bi lahko delavski svet sprejel začasni sklep o investicijskem planu za leto 1984.

K 8. točki:

OBMOČNI GOZDNO-GOSPODARSKI NAČRT

Predlog za sprejem območnega gozdnogospodarskega načrta za GG Novo mesto 1981-90

Območni gozdnogospodarski načrt za GG Novo mesto je sestavljen v skladu z navodili o izdelavi območnih načrtov. Navodila je izdal republiški komite za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano na podlagi zakona o gozdovih.

Načrt so sestavili strokovnjaki pri DSSS v sodelovanju z gozdarsko operativno GG Novo mesto.

Najpomembnejša določila načrta za razdobje 1981-90 so:

1. Obseg sečenj za območje GG Novo mesto za razdobje 1981-90
2. Obseg gozdnogojitvenih in varstvenih del za razdobje 1981-90
3. Obseg gozdnih gradenj GG Novo mesto za razdobje 1981-90

Ad 1. Obseg sečenj za območje GG Novo mesto za razdobje 1981-90

Etat za ureditveno razdobje 1981-90				
Lastništvo/ha	redni etat		skupni etat	
	m ³	etat iz melioracij m ³	m ³	
SLP ₁	igl.	568.130	3.570	571.700
27.722 ha	list.	921.360	27.060	948.420
	Skupaj:	1.489.490	30.630	1.520.120
Zasebni:	igl.	317.340	6.620	323.960
53.389 ha	list.	1.137.390	152.590	1.289.980
	Skupaj:	1.454.730	159.210	1.613.940
Območje:	igl.	885.479	10.190	895.660
SLP ₁ + ZAS	list.	2.058.750	179.650	2.238.400
81.111 ha	Skupno	2.944.200	189.840	3.134.060

Etat iz melioracij je planiran pogojno in je vezan na dodatna sredstva (lesna in papirna industrija ter SIS za gozdarstvo Slovenije). Planiran je v malodonosnih gozdovih in je pogojen z obsegom gozdnogojitvenih, melioracijskih in varstvenih del.

Za lažjo primerjavo naj navedemo še obseg sečenj in delež realizacije za osnovni območni ureditveni načrt za razdobje 1971-80.

Lastništvo/ha		Popreč. let. etat		Realizirani let. etat	
		1971-80	1971-80		%
SLP ₁	iglavci:	54.295	54.706		100,8
26.403 ha	listavci:	83.586	83.884		100,4
	Skupaj:	137.881	138.590		100,5
Zasebni:	iglavci:	28.636	28.655		100,1
52.280 ha	listavci:	99.577	70.511		70,8
	Skupaj:	128.213	99.166		77,3
Območje	iglavci	82.931	83.361		100,5
SLP ₁ + ZS	listavci	183.163	154.395		84,3
78.683 ha	Skupaj:	266.094	237.756		89,4

Potrebno je pripomniti, da se je površina gozdov v 10 letih povečala za 2.428 ha (SLP₁ za 1.319 ha in ZS za 1.109 ha). Lesna zaloga je narasla iz 160 m³/ha na 184 m³/ha ali za 15%, v družbenih gozdovih od 215 m³/ha na 250 m³/ha ali 16,3% in v zasebnih od 132 m³/ha na 151 m³/ha ali za 14,4%.

GOZDNOGOJITVENA DELA

Ad 2. Obseg gozdnogojitvenih in varstvenih del za razdobje 1981-90

	Nega/ha	umetna obnova/ha	melioracije/ha	varstvo/ur
Načrt				
1971-80	17.096	2.212	991	—
Realizacija				
1971-80	24.700	1.400	724	—
% realizacije	144	63	73	
predv. obseg				
1981-90	21.000	800	1.400	25.000 (letno)
1981-90				
primerjava v %123		36	141	
1971-80				

Globalni okvir vlagan v gozdove na našem območju v obdobju 1981-90 je opredeljen na osnovi analize preverjanja stanja proizvodnih dejavnikov, postavljenih gozdnogojitvenih ciljev in razpoložljivih finančnih virov. Pri analizi preverjanja stanja proizvodnih dejavnikov smo prišli do naslednjih bistvenih ugotovitev:

— da je trajnost elementarnih bioloških pogojev zagotovljena z naravno zastopanostjo drevesnih vrst, nedoprečnimi proizvodnimi sposobnostmi rastišč, stabilnostjo sestojev in ustrezno zgradbo. Neugodno pa vplivajo pojavi sušenja jelke, odmiranje brešta in močan pojav kostanjevega raka ter občasni pojavi snegolomov, vetrolova in zledolomov.

— da ogroženost sestojev zaradi bioloških škodljivcev ni izrazita, povečujejo pa se poškodbe po divjadi,

— da je rastiščni potencial v zasebnem sektorju izkoriščen le 55% in v družbenem 70%,

— da je stopnja negovanosti sestojev v zasebnem sektorju samo 30% in v družbenem 70%,

— da je trajnost donosov po masi zagotovljena, ni pa zagotovljena po vrednosti. Prevelik je delež sestojev v fazi prirastnika in premajhen v fazi mladovje in pomlajenih sestojev. Pričakovati je sprememba etata, po strukturi, več tanjših sortimentov,

— da je trajnost splošno-koristnih funkcij gozda zagotovljena preko ustrezne mešanosti drevesnih vrst, raznodobnosti sestojev in razgibanosti sestojev,

— da finančno ravnovesje med potrebami možnosti ni zagotovljeno. Na osnovi teh ugotovitev so postavljeni naslednji, glavni gozdnogojitveni cilji:

1. Postopno aktiviranje rastiščnega potenciala v gospodarskih gozdovih z več nege v mladju, goščah in posebno redčenju,

2. Premena 12.000 ha malodonosnih in degradiranih gozdov v obdobju 30 let, pri čemer naj bi bil delež direktne premene 50% in indirektna 50%.

3. Pospešena obnova starih sestojev na področju Roga upoštevajoč sušenje jelke in zavrt proces pomlajevanja in krepitve zaloga na optimalnih rastiščih.

4. Doseganje ravnovesja v trajnosti donosov po vrednosti z ustrezno dinamiko obnove in obhodnje.

5. Kadrovska krepitev in izobraževanje delavcev.

Na osnovi ugotovitev in gojitvenih ciljev je postavljen obseg gozdnogojitvenih del za obdobje 1981-1990, s katerim se bomo približali postavljenim ciljem. Predvidena je nega gozdov na površini 21.000 ha, umetna obnova gozdov na površini 800 ha in premena malodonosnih gozdov na površini 1400 ha. V primerjavi s predvidenim obsegom v prejšnjem obdobju se povečuje obseg nege, zmanjšuje pa obnova in melioracije, ki so predvidene na višini realizacije v prejšnjem obdobju. Predviden obseg nege za obdobje 1981-90 je nižji od realizacije v obdobju 1971-80, vendar niso v njem zajeta druga redčenja. Z upoštevanjem le-teh pa je načrtovan večji obseg za okrog 20%, kot je bil realiziran v preteklem obdobju. Predviden obseg 1981-90 se giblje v okviru srednjeročnega načrta 1981-85 in v okviru veljavnih načrtov gozdnogospodarskih enot in je usklajen s sedanji viri finansiranja. Obseg varstvenih del je planiran v povprečju letne realizacije v preteklem deceniju in znaša 25.000 norma ur.

Ad 3. Obseg gozdnih gradenj za obdobje 1981-1990

Program gradnje in rekonstrukcij gozdnih cest v obdobju 1981-1990 daje prednost odpiranju zasebnih gozdov, ki so v primerjavi z družbenimi gozdovi slabše odprti.

Če upoštevamo ciljno gostoto produktivnih gozdnih cest, ki je za naše območje v družbenih gozdovih 25 m/ha, v zasebnih pa 20 m/ha in doseženo gostoto, ki znaša v letu 1980 v družbenih gozdovih 14,84 m/ha, v zasebnih pa le 8,51 m/ha vidimo, da so pred nami še zelo zahtevne naloge. V obdobju 1971 do 1980 smo zgradili skupaj 100,39 km gozdnih cest, od tega 96,88 km produktivnih, v družbenih gozdovih 75,46 km in v zasebnih gozdovih 21,42 km.

Istočasno je bilo v območju zgrajenih še 108,07 km javnih cest od tega 63,39 km produktivnih, od tega

— v družbenih gozdovih 3,90 km

(Nadaljevanje na 138. str.)

(Nadaljevanje s 137. str.)

— v zasebnih gozdovih 59,49 km

Skupno smo v območju povečali fond produktivnih cest za 160,27 km, od tega v družbenih gozdovih 79,36 km

v zasebnih gozdovih 80,91 km

Za dosego našega dolgoročnega cilja 25 m produktivnih cest na ha gozdov v družbenih in 20 m/ha v zasebnih gozdovih je potrebno zgraditi še 927 km produktivnih cest in sicer v družbenih gozdovih 291 km, v zasebnih 636 km.

GRADNJA CEST

Tab. 1. Program gradnje gozdnih cest za obdobje 1981-1990:

TO	Gostota produkt. cest v l. 1980			Predvidena izgrad. 1981-90			Predvidena gostota v l. 1990		
	SLP	ZAS	SK	SLP	ZAS	ŠK.	SLP	ZAS	SK
Novo mesto	13,19	8,30	9,17	14,11	12,11	26,22	16,15	9,41	11,38
Straža	18,30	7,86	10,91	17,22	25,48	42,70	22,19	10,20	13,71
Podturn	20,67	9,25	17,54	13,53	1,24	14,77	23,98	9,95	20,14
Črmošnjice	12,78	23,38	13,31	12,22	1,16	22,38	17,29	27,26	17,81
Črnomelj	12,24	6,79	8,16	32,31	59,53	91,84	17,40	10,17	11,79
Trebnje	11,46	12,41	12,32	0,90	17,34	18,24	12,54	15,04	14,79
Skupaj:	15,01	8,31	10,59	99,29	116,86	216,15	18,28	10,69	13,50

V tabeli 1 je prikazan program izgradnje gozdnih cest v obdobju 1981-1990.

V tem času bomo skupaj zgradili 216,15 km cest in sicer:

v družbenih gozdovih 99,29 km

v zasebnih gozdovih 116,86 km

Skupna gostota produktivnih gozdnih cest bo znašala 13,50 m/ha, od tega:

v družbenih gozdovih 18,28 m/ha

v zasebnih gozdovih 10,69 m/ha

Poleg intenzivnejšega odpiranja gozdov z gozdnimi cestami, bomo naše gozdove odpirali še z gozdnimi vlakami, brez katerih spravilo s traktorji ni možno. Letno jih bomo gradili 200 km, od tega 100 km v družbenih gozdovih in prav toliko v zasebnih gozdovih.

Gradnja gozdnih cest v obdobju 1981-1990 je pretežno usmerjena na najbolj zaprte predele v območju, ki se doslej niso intenzivno izkoriščali. Šele z odpiranjem teh predelov bomo lahko dosegli ambiciozno zastavljene planske naloge in izkoristili potencial naših gozdov do optimuma.

Predlog spremembe načrta za g. g. e. Brezova reber za razdobje 1974-83.

Kompleks družbenih gozdov enote Brezova reber zavzema levi breg reke Krke od Soteske do Prečne. Enota obsega 1728 ha gozdov. To so mlajši vzorno gojeni gozdovi s prevladujočimi listavci, iglavci so umetno vnešeni.

Ze pred zadnjo vojno in po vojni so v teh gozdovih gospodarili po gozdnogospodarskih načrtih. Zadnji načrt je izdelan za razdobje 1974 do 83. Uresničena so vsa predpisana gozdnogojitvena in varstvena dela — ta so celo v nekaterih gojitvenih ukrepih presežena — (redčenje in obžetev). Prav tako pa so presežene tudi sečnje. Zaradi presežka v sečnjah je potrebno predložiti spremembo načrta enote. Obseg sečenj je bil presežen v letu 1981 do 1983 in to zaradi žledoloma (1980) in zaradi vetrooloma (1983).

Načrt enote Brezova reber 1974-83 predpisuje sečnje (etat) za ureditveno razdobje 100.000 m³ (iglavci: 27.773 m³, listavci 72.227 m³). Dejansko pa je bilo zaradi žledoloma in vetrooloma posekano približno za 5% več — to je za 5.170 m³ (iglavci: 1.170 m³ in listavci 4.000 m³). Ker so bile navedene ujme koncem ureditvenega decenija, se ni bilo možno izogniti prekoračitvi etata. Pri obnovi načrta za razdobje 1984-93 pa bo potrebno presežek v sečnjah upoštevati. Delavskemu svetu GG Novo mesto predlagamo, da sprejme spremembo načrta za enoto Brezova reber za razdobje 1974-83.

Predlog za sprejem ureditvenega načrta za enoto Poljane — za razdobje 1983-92.

Enota Poljane obsega 4.534 ha gozdov. Od tega 4501 ha družbenih in 33 ha zasebnih. Z vsemi gozdovi gospodarja TOZD Gozdarstvo Podturn, ki je tudi sestavljalec in predlagatelj ureditvenega načrta za sprejem.

Enota Poljane je del najkvalitetnejših gozdov Roga. Nad 100 let v teh gozdovih načrtno gospodarijo.

Leta 1892 je znašala poprečna hektarska lesna zaloga 395 m³/ha. V vseh kasnejših elaboratih je opaziti zniževanje lesne zaloge. Leta 1930 beležimo 198 m³/ha, leta 1953 283 m³/ha, leta 1963 310 m³/ha, leta 1973 370 m³/ha, leta 1983 pa 354 m³/ha; iglavci 209 in listavci 145 m³/ha. Ugotovljeni tekoči letni prirastek znaša 7,47 m³/ha; iglavci 4,40 in listavci 3,07 m³/ha. Etat je bil leta 1953 določen na 5,69 m³/ha, leta 1963 na 6,19 m³/ha, leta 1973 na 9,09 m³/ha in leta 1983 na 8,39 m³/ha, kar pomeni, da sestavljalec predloženega načrta predlaga nižji etat, kot ga je predvidel

načrt za minulo decenijo. Z absolutnimi številkami to pomeni, da je bil etat za razdobje 1973-82 predpisan in realiziran v višini 412.472 m³, medtem ko je za ureditveno razdobje 1983-92 predpisan v višini 380.370 m³. To pa pomeni, da se etat za decenij zniža za 32.102 m³ ali v letnem poprečju za 3.210 m³. Predlog območnega gozdnogospodarskega načrta (1981-90 v izdelavi) pa predlaga za enoto Poljane 394.490 m³ etata, kar je za 14.120 m³. Ker pa smo v letu 1981 in 1982 venoti Poljane že posekali za 9.067 m³ več kot je po predlogu območnega načrta (1981-90), zato ostane neuskajana razlika (14.120 — 9.067) le za 5.053 m³ za razdobje 1983-90.

O uskladitvi bo razpravljala strokovni svet in podal strokovni predlog, ki bo pojasnjen na zasedanju delavskega sveta.

Načrt gojitvenih in varstvenih del je za enoto Poljane predpisan na osnovi strokovno ugotovljenih potreb.

Delavskemu svetu GG Novo mesto predlagamo, da sprejme načrt z dopolnilnim pojasnilom (na seji) sprejme in ga posreduje republiškemur komiteju za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v potrditev.

K 9. točki:

Delavski svet naj ugotovi ali so delavski sveti TO in DSSS sprejeli:

— samoupravni sporazum o zagotavljanju sredstev za pospeševanje konvertibilnega izvoza. Sporazum so TO sprejele od SISEOT,

— sklep o financiranju vzdrževanja in oskrbi spomenikov NOB na Rogu. Razdelilnik je poslala računovodska služba,

— sklep o financiranju gradnje rekreacijskega centra na Rogu. Kot prispevek je GG zgradilo cesto Komarna vas-Gričice. Stroške izgradnje naj bi nosile vse temeljne organizacije. Razdelilnik je poslala vsem TO računovodska služba,

— spremembe samoupravnega sporazuma o temeljih plana pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Spremembe so prejeli predsedniki delegacij od skupščine invalidsko pokojninskega zavarovanja,

— analizo izvajanja programa akcije NNNP, ki ga je sprejel delavski svet 5. julija 1983. Analizo pripravila vodja TO skupaj z vodjo splošne enote civilne zaščite in odgovornim delavcem za varstvo pri delu,

— delovni koledar za leto 1984,

— sklep o združevanju denarja za novoletno obdaritev otrok. Predlog sklepa so dobile vse TO in DSSS od DPM pristojne občine,

— predlog sprememb pravilnika o materialnih nadomestilih. Predlog so prejeli vse TO in DSSS,

— sklep o plačilu stroškov, ki so nastali v zvezi s podelitvijo jubilejnih nagrad. Razdelilnik so TO prejele.

K 10. točki:

Delavski sveti nekaterih TOZD so postavili vprašanje možnosti povišanja vrednosti točke. Odgovor:

Po dogovoru o družbeni usmeritvi razporejanja dohodka ni bilo možno povečati vrednosti točke hkrati z delitvijo enomesečnega OD, ker bi bila delovna organizacija še večji prekoračitelj kot pokažejo rezultati devetmesečnega poslovanja. Moramo takoj poudariti, da družbeni dogovor velja in tudi zahteva povračilo preveč izplačanega osebnega dohodka.

Ob 9-mesečnem obračunu je razvidno, da znaša rast dohodka delovne organizacije 117 (letošnji dohodek je večji od lanskega za 17%) osebnih dohodkov pa 116. Po družbenem dogovoru bi morala rast dohodka znašati 125. Za prekoračitev bo potrebno poslati obrazložitev IS občine. Utemeljitev bo možna samo na podlagi prejete metodologije, ki jo je pripravilo poslovno združenje. Le-ta gozdarjem omogoča korigirani ustvarjeni dohodek zaradi težjih pogojev gospodarjenja.

Z izplačilom „dobička“ bo na koncu leta znašala rast OD okoli 121. Rast dohodka pa bi morala znašati 131, ki pa jo predvsem zaradi nizkih prodajnih cen drv ne bomo dosegli. Kljub temu pa zaradi ugodnega vremena pričakujemo na koncu leta nekoliko boljši rezultat. Zato predlagamo tudi povečanje vrednosti točke za mesec december v višini 25%, kolikor je tudi načrtovana v izhodiščih za plan 1984. To pomeni, da bo rast osebnih dohodkov na koncu leta znašala 124, kar je tudi v okviru možnosti, ki nam jo dopušča omenjena metodologija.

V primeru, da predlagano delitev ne bi mogli tako utemeljiti, kot bi jo zahteval IS občine, se moramo vsi delavci GG obvezati preveč izplačane OD poravnati v prihodnjem letu.

Na osnovi podane obrazložitve predlagamo, da DS temeljnih organizacij in DSSS sprejmejo sklep:

1. Poveča se vrednost točke za 25 odstotkov za december 1983,

2. Delavci GG se obvezujemo, če bi bilo potrebno, preveč izplačane OD poravnati v naslednjem letu.

Delavski svet TOZD Gozdarstvo Novo mesto se zavzema za uvedbo plačila terenskega dodatka.

Družbeni dogovor o skupnih osnovah za urejanje določenih stroškov (Ur. list SRS, št. 14/82) v svojem 26., 27. in 28. členu določa, kdaj so delavci upravičeni do terenskega dodatka. Iz določb dogovora izhaja, da je namen terenskega dodatka v povračilu povečanih stroškov, ki jih ima delavec med bivanjem na terenu. Vendar pa je delavec do povračila teh stroškov upravičen le, če dela v kraju zunaj sedeža temeljne organizacije in svojega stalnega oz. začasnega bivališča, pri čemer mu morata biti na terenu organizirana tako prehrana kot prenočišče. Prav iz teh dveh pogojev pa naj bi nastajali tudi delavčevi povečani stroški. Pri delavcih gozdnega gospodarstva Novo mesto niso podani navedeni pogoji, ki dajejo pravico do prejemanja terenskega dodatka.

K 11. točki:

— Predlagamo sprejem sporazuma o oddaji gozdnih zemljišč, ki pridejo v poštev za smučarski center na Rogu v začasno uporabo Krki, tovarni zdravil Novo mesto. Predlog sporazuma smo poslali vsem TO in DSSS.

— Krajevna skupnost Straža prosi GG za prenos v uporabo prostorov šolskega censtra v Straži (stara pošta). Prostore bi radi preuredili v gostinski lokal. Prošnjo smo na ravni strokovnih služb obravnavali in sklenili predlagati delavskemu svetu, da prošnji ne ugodí. Prostore smo komaj usposobili za učilnico in skladišče učnih pripomočkov. Drugih prostorov ni na voljo, zato predlagamo, da DS prošnji ne ugodí.

— Skupne službe SIS družbenih dejavnosti Novo mesto predlagajo uvedbo skupne kontrole delavcev, ki doma bolujejo. Kontrolo naj bi izvajali pooblaščení delavci, zaposleni pri občinski zdravstveni skupnosti. Stroške izvajanja kontrole pa bi morale pokrivati delovne organizacije, ki bi sporazum podpisale. Pri GG je bilo večkrat postavljeno to vprašanje, vendar je kontrola bolniške zaradi dislociranosti delavcev draga. Z rešitvijo, ki se nam ponuja, bi dosegli stalni nadzor in pocenitev. Pri GG je vsak dan na bolniški okrog 75 — 85 delavcev.

— Zakon o razširjeni reprodukciji in minulem delu določa, da morajo delavci v tozd uskladiti samoupravne akte s tem zakonom do 31. dec. 1983. To pa zaradi nekaterih nejasnosti v zvezi z uveljavljanjem pravic iz minulega dela do navedenega roka ni bilo mogoče narediti. Zaradi tega predlaga sindikat zadnji rok za uskladitev 30. april 1984. S tem bi že zagotovili uporabnost novih določil po periodičnem obračunu za 1. tromesečje 1984 leta. Da bo delo na tem področju potekalo v skladu z opozorilom družbenega pravobranilca samoupravljanja in priporočil sindikata delavcev gozdarstva in lesarstva Slovenije predlagamo, da delavski svet sprejme program dela z roki in zadolžitvami za pripravljane predlogov za uskladitev samoupravnih splošnih aktov.

— TOZD gozdarstvo Črnomelj predlaga delavskemu svetu GG, da sklepa o nakupu gozdov od občine Ozalj v skupni izmeri 1,1282 ha za ceno 60.000,00 din. Parceli ležita v k. o. Črnomelj in bi se lahko uporabljale za zamenjavo.

— Prav tako predlagajo nakup gozdnih zemljišč v nasadu Mlake. Mi ponudimo ceno do 80.000,00 din/ha. Sklep velja za nakup do 10 ha gozdov.

|12. december 1983

Opravljená gozdnogojitvena dela od 1. 1. do 30. 11. 1983

TOZD, TOK ŠIF NAZIV	IZVR. %	PRIPRAVA TAL		POGOZDOVANJE		INDIR. PREM.	OBŽETEV		ČIŠČENJE		REDČENJE		OST. DELA O, N, U, V	VARST. POSEK	VREDNOST		
		Os. p. Ns	NASADI	Os. p. Sp	Ne, Sp		Ns. I. II.	Ns. I. II.	MI, GA, Obv	NASADI	PRVO	POVEČ.			GOJENJE	ODKAZILO	SKUPAJ
01 TOZD NOVO MESTO	Izvr. %	75,2	100,0	117,6	101,7	-	79,2	133,8	75,4	88,7	60,9	58,4	103,8	220,1	10,010	1,630	11,641
02 TOZD STRAŽA	Izvr. %	115,2	26,7	190,0	60,0	-	81,6	179,6	212,9	57,5	126,3	52,9	19,1	241,8	11,353	1,935	13,288
03 TOZD PODTURN	Izvr. %	116,8	-	113,9	-	-	84,8	-	67,3	112,0	152,7	-	74,9	155,9	9,823	2,666	12,490
04 TOZD ČRMOŠNJICE	Izvr. %	133,3	46,7	127,5	68,0	86,0	56,6	230,3	125,4	114,8	85,0	-	4,7	84,2	6,076	1,932	8,009
05 TOZD ČRNO MELJ	Izvr. %	29,1	237,2	48,4	320,2	240,0	92,6	80,3	88,0	131,0	104,7	85,4	126,4	26,4	15,560	1,567	17,128
13 TOK TREBNJE	Izvr. %	580,0	-	1420,0	-	-	253,1	-	156,7	43,1	192,1	-	56,9	98,7	1,876	129	2,005
SK. DRUŽBENI SEKTOR	Izvr. %	98,9	129,3	103,3	174,6	83,6	82,4	109,4	106,1	102,2	98,7	76,5	63,0	173,3	54,700	9,863	64,563
11 TOK NOVO MESTO	Izvr. %	139,4	173,3	142,9	162,8	153,7	26,0	543,0	77,7	81,4	21,6	42,7	28,7	-	14,964	6,522	21,486
12 TOK ČRNO MELJ	Izvr. %	110,3	95,7	120,8	87,9	-	126,5	123,2	39,6	46,3	26,3	66,6	10,1	26,3	12,495	3,752	16,248
13 TOK TREBNJE	Izvr. %	77,6	-	78,4	-	-	90,7	-	128,4	72,9	119,7	86,9	104,2	40,8	3,553	1,632	5,186
SK. ZASEBNI GOZDOVI	Izvr. %	106,5	130,5	113,7	122,3	115,8	69,1	195,7	68,3	67,5	31,5	59,3	24,5	37,7	31,013	11,908	42,921
SK. GG NOVO MESTO	Izvr. %	100,6	120,2	107,4	137,8	102,5	77,8	150,8	87,5	89,3	72,9	69,1	51,5	172,1	85,714	21,771	107,485

Proizvodnja in odkup lesa do konca nov. 1983

			Iglavci	Tehn. list.	Goli	Prostor. les	Skupaj
TOZD Novo mesto	načrtovano	m3	3.755	7.832	5.004	6.346	22.937
	doseženo	m3	4.070	6.151	7.085	4.610	21.916
	%		108	79	142	73	96
TOZD Straža	načrtovano	m3	10.146	8.997	3.903	3.940	26.986
	doseženo	m3	11.791	7.530	3.444	3.705	26.470
	%		116	84	88	94	98
TOZD Podturn	načrtovano	m3	23.933	5.625	2.502	3.063	35.123
	doseženo	m3	25.268	4.835	3.696	2.500	36.299
	%		106	86	148	82	103
TOZD Črmošnjice	načrtovano	m3	9.904	9.774	3.099	4.332	27.109
	doseženo	m3	10.124	8.878	5.800	3.084	27.886
	%		102	91	187	71	103
TOZD Črnomelj	načrtovano	m3	3.038	7.215	5.910	5.947	22.110
	doseženo	m3	3.547	7.543	5.525	5.520	22.135
	%		117	105	93	93	100
TOK Trebnje-družb.	načrtovano	m3	522	340	350	399	1.611
	doseženo	m3	979	253	195	538	1.965
	%		188	74	56	135	122
SKUPAJ DR. GOZD.	načrtovano	m3	51.298	39.783	20.268	24.027	135.876
	doseženo	m3	55.779	35.190	25.745	19.957	136.671
	%		109	88	124	83	101
TOK Novo mesto	načrtovano	m3	8.150	16.470	4.840	6.740	36.200
	doseženo	m3	7.919	11.360	4.719	4.333	28.331
	%		97	69	98	64	78
TOK Črnomelj	načrtovano	m3	860	14.680	4.120	3.640	23.300
	doseženo	m3	1.259	10.238	3.327	63	14.887
	%		146	70	81	2	64
TOK Trebnje	načrtovano	m3	2.050	3.740	1.500	3.000	10.290
	doseženo	m3	1.413	3.469	1.093	1.653	7.628
	%		69	93	73	55	74
SKUPAJ ZAS. GOZD.	načrtovano	m3	11.060	34.890	10.460	13.380	69.790
	doseženo	m3	10.591	25.067	9.139	6.049	50.846
	%		96	72	87	45	73
SKUPAJ GG	načrtovano	m3	62.358	74.673	31.228	37.407	205.666
	doseženo	m3	66.370	60.257	34.884	26.006	187.517
	%		106	81	112	70	91

Plan in analize

Gradnja cest nekdanj in danes

V kratkem bo dograjena cesta Škofova košenica-Pendirjevka.

Ne vem, čemu naj bi se človek bolj čudil. Ali cesti, ki so jo naredili pred 40, 50 leti ali tej, ki jo z najnovejšimi stroji končujejo v Pendirjevki. Danes ko so stroji prevzeli skoro vsa težka ročna dela, si je težko zamisliti, kako so ljudje zgradili na stotine kilometrov gozdnih cest in železnic le s krampi, lopatami, ročnimi svedri, macolami, samokolnicami in lomilkami. Koliko delovnih rok, trpljenja in potrepljivosti je bilo potrebnih! Kaj vse sta zmogli človekova vztrajnost in zagrizenost. Pri vsem tem pa niso pozabili niti na estetski videz gradenj, o čemer pričajo škarpe iz klesanega kamna. Res vredno občudovanja!

V zadnjih štiridesetih letih je tehnika gradenj cest zelo napredovala. Novosti so prihajale postopoma, pri gradnji je

bilo potrebnih vedno manj delovnih rok in vse več strojev. Na cesti Škofova košenica-Pendirjevka, ki je dosedaj na našem GG na najmodernejši način gradena cesta, je že več strojev kot delavcev.

Cesta se odcepi dobra dva kilometra daleč od Gaberja, s ceste Gaberje-Krvavi kamen, in se spusti s poprečno 8-odstotnim naklonom proti potoku Pendirjevki. Dolga je 2423 m in večinoma poteka po strmem skalnatem in deloma peščenem pobočju s plitvimi tlemi. Gradnja je zelo težavna tudi zaradi močnih prečnih naklonov, ki so ponekod sto in več odstotni. Cesta bo olajšala prevoz in spravilo lesa iz zasebnih gozdov v petih oddelkih (90 — 94) GGE Šentjernev v k. o. Vrhpolje. Desetletni etat, ki gravitira na cesti, je 6.625 m³ lesa.

(Nadaljevanje na 140. str.)

(Nadaljevanje s 139. str.)

Pri gradnji so neposredno zaposleni trije delavci, v številni vodjo Avgusta Spreitzerja. Strojev je več. Na razpolago imajo dva bagra, težak kompresor z lafeto za globinsko vrtnanje in traktor-nakladalec.

Ekipo je začela 15. septembra, končala pa bo verjetno okrog 20. decembra. Glede na to, da je gradnja v strmem in kamnitem terenu zelo težavna, je doba 95 dni izredno kratka. Najzahtevnejše delo opravlja težak bager, opremljen z od-

rivno desko, žlico ali hidravličnim kladivom. Na nekaterih delih trase opravi ta stroj, ki ga vodi Martin Robida, vsa zemeljska dela. Kjer je potrebno v skalnatem pobočju minirati, to opravi Teufik Abdič, kvalificiran minerec. Vzporedno z niveleto ceste zavrta tudi do 15 m dolge vrtine, s katerimi razrahlja kamnite sklade. Nadaljnje delo opravi bager z zajemalno žlico ali pa s hidravličnim kladivom. Kladivo z veliko močjo trga in odkopuje razrahljano skalovje.

Katere so prednosti take gradnje? Skupina deset in več delavcev je nadomeščena s tremi. Gradnja gre hitreje od rok, miniranja je manj, manjša poraba razstreliva, manj je poškodb na drevju, odpadejo pa tudi najtežja fizična dela. Na-

črtovano je bilo, da bo potrebno 9715 kg razstreliva (amonal) ali okrog 4 kg/tm. Dejansko pa je porabljenih na 1700 m 1549 kg, kar je manj kot kilogram po tekočem metru.

Po programu gradnje gozdnih cest in vlak v 10-letnem območnem gozdnogospodarskem načrtu je predvideno zgraditi v tekočem desetletju 216 km cest in 2000 km vlak. Načrti so zahtevni, toda ker gradbeniki uvajajo nove, sodobne metode gradnje, smo lahko prepričani, da bodo doseženi. Gostota cest na našem gozdnogospodarskem območju se bo do 1990. leta povečala od 10,59 na 13,50 m/ha.

J. P.

Strojnik Martin Robida premika vrtalno kompozicijo z manjšim nakladačem (Cesta Škofova košenica — Pendirjevka, nov. 83). (Foto J. P.)

Za hidravlično kladivo skalnati skladi na trasi ceste niso prehuda ovira. (Foto: J. P.)

Trije gradijo cesto. Od leve na desno miner Teufik Abdič, Martin Robida in vodja Avgust Spreitzer. Med delom je počila cev hidravlične napeljave. Okvaro so trije možje spretno odpravili v zelo kratkem času. Enako ročnost so dokazali tudi pri menjavi žlice in kladiva. (Foto J. P.)

Gradnjo ceste sta si ob vodji za transport in gradnje inž. Danila Kureta ogledala tudi docent magister Andrej Dobre in njegov asistent inž. Bitenc. (Foto: J. P.)

Lep uspeh Beltovih inženirjev

ZGIBNI TRAKTOR GV—50 BELT ČRNOMELJ

Spravilo lesa s stroji je v zadnjih desetih letih močno napredovalo. Da je res tako, nam pove podatek, da smo v družbenih gozdovih Gozdnega gospodarstva Novo mesto z uvajanjem strojev pri mehaniziranem spravilu lesa začeli že v letu 1964 in da smo z enim traktorjem (Ferguson 35) poskusno izvlekli takrat le 500 m³ lesa na leto. Šest let pozneje, leta 1970, smo imeli še vedno le pet traktorjev. Z njimi smo spravili 10.830 m³ lesa in z učinkom 1.810 m³/traktor na leto. Dvanajst let pozneje, leta 1982 smo imeli v okviru delovne organizacije

(TOZD in TOK) že 39 traktorjev (37 IMT in 2 zgibnika Timberjack) s poprečnim učinkom na leto 2.500 m³. Mehaniziranost spravila v družbenih gozdovih znaša že 68 odstotkov (96.663 m³) posekane lesne mase.

Ob kmetijskih traktorjih IMT 558 in 560, opremljenih za spravilo lesa, ki jih uporabljamo največ v gozdarstvu tako pri nas kot tudi drugje v Sloveniji, se uporabljajo v gozdarstvu tudi specialni gozdarski traktorji, kot so Timberjack, Kockum in drugi.

Specialni gozdarski traktor je tudi zgibni traktor GV (goz-

Obenem s hlodi ali kar celimi debli, ki jih vleče Beltov zgibnik, v kovinski košari montirani na prednji odzivni deski prepelje tudi do 1,7 prm drv. (Zagradec, nov. 1983 — foto M. Bajt).

Sad pogumnega strokovnega dela Beltovih delavcev, tehnikov in inženirjev. (Foto M. Bajt).

Traktor na delu. (Zagradec, nov. 83 — Foto M. Bajt).

darski vlačilec) — 50 Belt Črnomelj. Zanj lahko rečemo, da je edini do sedaj konstrukcijsko uspeli domači zgibni traktor, za kar gre Beltovim tehnikom vsa pohvala. Gozdarji menimo, da naj bi bil ta traktor glede na svojo sposobnost vmesni traktor med traktorji IMT 558, 560 in zgibnimi traktorji Timberjack, Kocum itd.

Prvi poizkusi dela s traktorjem so bili dokaj uspešni. Preizkušal ga je Gozdarski šolski center v Postojni s sodelovanjem gozdarskih strokovnjakov iz ljubljanske gozdarske fakultete.

Traktor so izdelali Beltovi strokovnjaki in vanj vgradili IMT-jev motor s 43 KW. Naj navedem le nekaj značilnosti.

Kot specialni gozdarski traktor ima pogon na vsa štiri kolesa, avtomatsko blokado diferenciala, hidravlično upravljanje volana, prednjo odzivno desko ter dvobobenski vitel. Sklopka je suha, menjalnik petstopenjski, zavorni sistem pa hidropnevmatski.

Na preizkušanju je pokazal, da je sposoben premagovati vzpone do 45 odst. v mejah varne vožnje. V času preizkušanja (okrog 2 meseca) je vlekkel povprečni tovor 4,5 m³ iglavcev in dosegel poprečni učinek na dan 36 m³.

Poleg naštetih dobrih lastnosti pa ima seveda traktor tudi še nekaj konstrukcijskih pomanjkljivosti, ki so se pokazale na preizkušanju v gozda rskem šolskem centru Postojna. Gozdarji menimo, da je tudi nekoliko pretežak in da bi bilo prav, če bi imel motor nekoliko več moči. Menimo, da bodo Beltovi konstruktorji prisluhnili pripombam gozdarjev, ki so rezultat preizkušanj in praktičnega poznavanja delovnih razmer v gozdarstvu. Upamo, da bo tako Belt z zgibnikom GV-50 resnično lahko uspel.

Verjetno pa skrbi tako beltovce kot gozdarje kvaliteta vgrajenih materialov, od katerih bo odvisna končna uveljavitev traktorja.

**REZULTATI PREISKUŠANJA
GOZDNI VLAČILEC GV-50**

Preiskuševalce: Gozdarski šolski center Postojna

Čas preiskušanja: 21. 6. 1985 do 19. 8. 1985

Učinek vlačilca: 72 - 136 m³ na dan

Učinek rampanja in zbiranja: 68 - 97 m³ na dan

Vzpomi: do ± 45 %

Povprečni tovor: vleka navzgor 4,06 m³, navzdol 5,31 m³

Največji tovor: 7,10 m³ (strnina 22 % navzgor)

Optimalno breme: 88,74 KN

INFORMACIJE

agrotehnika-gruda

BELT ČRNO MELJ

Rezultati preizkušanja: (Foto M. Bajt).

Menim, da je prav, da ima Gozdno gospodarstvo Novo mesto v sestavi pravilne mehanizacije tudi Beltov zgibnik, zato bomo prvega iz ničelne

serije kupili že prihodnje leto.

Traktor sedaj poizkusno obratuje na področju tozda Črnomelj v okolici Zagradca.

JOŽE KURE, dipl. ing.

Bili smo v Kranjski gori

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata tozda Gozdarstvo Črmošnjice je organiziral ogled slalomske tekme za svetovni pokal v Kranjski gori. Z delavci našega tozda so se ogleda udeležili tudi nekateri naši upokojeanci in delavci iz drugih temeljnih organizacij tako, da smo avtobus popolnoma zasedli. Iz pobeljenih Črmošnjic smo krenili na pot dovolj zgodaj, da smo se izognili kolonom avtomobilov, ki so se stekale v Kranjsko goro. Ko se odpravljajš na tak smučarski izlet pričakuješ, da boš prišel v zimski, zasnežen kraj.

To pot pa je bila Gorenjska s Kranjsko goro vred še jesen-

ska, le bela lisa umetnega snega se je že od daleč svetila.

Med večtisočglavo množico smo vsak po svoje spremljali in uživali v spretnosti in pogumu najboljših slalomistov. Razpoloženje je bilo sicer bolj umirjeno, a prijetno kljub temu, da sta nam mraz in veter silila pod obleko.

Ko smo na poti domov ob prigrizku in kozarcu vina izmenjavali vtise o tekmi in izletu, smo se strinjali z mnenjem upokojenega gozdarja Franca Kneza, da bi bilo še lepše, ko bi se naši bolje odrezali. Toda v športu so zmage in porazi.

IVAN PLUT

Pridobivanje lesa v preteklosti

V preteklosti, do leta 1848, so bili zemljiški gospodje, „grajski“, lastniki gozdov in vseh kmetijskih površin. Za uporabo le-teh so jim kmetje bili dolžni dajati desetino in delati tlako. Z zemljiško odvezo leta 1848 se je kmet odkupil tlake in desetine in postal resnični lastnik kmetijskih površin. Lastnik gozda pa je postal šele na podlagi gozdnega zakona iz leta 1852 in cesarskega patenta iz leta 1853, na osnovi katerih so jim zemljiški gospodje, namesto dajanja pravice paše, stelje in drv, pozneje odstopili v last po večini manjvredne gozdove. Jedro najboljših gozdov pa je ostalo še vedno v lasti veleposestnikov. Ti so po drugi svetovni vojni skupno z gozdovi še nekaterih drugih lastnikov postali družbena last.

Vse do 200 let nazaj ne moremo govoriti o gospodarjenju z gozdovi, ampak le o nenačrtnem krčenju in izkoriščanju. Naši predniki so jih izkoriščali predvsem za gradnjo lesenih posopij, kurjavo in izdelavo suhe robe.

Načrtno izkoriščanje gozdov na Rogu se je pričelo leta 1793, ko je postala njihova lastnica rodbina Auersperg. Leta 1795 je zgradil Auersperg na Dvoru pri Žužemberku železarno, ki je bila velika porabnica oglja. Na leto so skuhalo v oglje in porabili za železarno tudi do 35.000 prn drv. Ni čudno, da je šlo 91 odstotkov posekane

bukovine za oglje in drva in le 9 odstotkov je znašal delež bukovih hlodov, ki so jih razžagali na Auerspergovih žagah (Loška vas — predhodnica današnje žage Soteska).

Auerspergova železarna na Dvoru je obratovala natanko 100 let, od leta 1796 do leta 1896. Spadala je takrat med največje železolivarne Avstro-Ogrske monarhije. Mnogo takrat izdelanih litoželeznih peči je še danes v uporabi.

Na prehodu iz 19. v 20. stoletje so pričeli gozdove pospešeno izkoriščati. Na Rogu je postavil Auersperg veliko parno žago, ki je pričela obratovati 1895, leta z 11 polnojarmentiki in je predelala na leto do 40.000 m³ hlodovine. Zgradili so gozdno železnico in po njej dovažali les na žago.

Lesnoindustrijske obrate so postavili tudi na Gorjancih, Radohi, v Črnomlju. Auerspergova žaga na Rogu je prenehala delati 1928. leta.

Leta 1936 je bila zgrajena na Podstenicah Pogačnikova žaga, ki je delala do leta 1942. Do začetka druge svetovne vojne sta delali tudi žagi na Gorjancih in Radohi. Žaga v Črnomlju, last delniške družbe Jugoles, leta 1936 pa last Ljubljanske kreditne banke, je prenehala s delom takoj po letu 1936. Na leto je razžagala do 58.000 m³ lesa, ki ga je dobivala iz okoliških in roških gozdov po gozdnih železnicah.

JOŽE KURE, dipl. ing.

Spoznavanje stroke in domovine

Večletna želja delavcev pri odpremi lesa, da bi obiskali enega od mehaniziranih skladišč v Sloveniji in pa eno izmed tovarnih ivernih plošč, se je uresničila. 11. novembra nas je 31 delavcev odpotovalo na pot z avtobusom črnomaljskega tozda. Novomeščani smo se pridružili ob sedmi uri, potovali skozi Stražo in Žužemberk ter ob poti pobirali še preostale naše kolege. Po programu, ki sta ga skrbno pripravila Primož Bobnar iz komerciale in inž. Tone Šepec, naj bi bili ob deseti uri na mehaniziranem skladišču v Rečici — GG Bled. Tam sta nas čakala tehnični direktor inž. Remic in direktor tozda Gozdarstvo Bled.

Inž. Remic nam je predstavil DO GG Bled in povedal, da gospodarji na površini 52.000 ha gozdov, od katerih je okoli 50 odst. zasebnih. Enoletni etat znaša 205.000 m³, od česar je 159.000 m³ blagovne pr-

oizvodnje. Z SLP gozdovi gospodarijo trije tozdi, z zasebnimi pa en tok. Vseh zaposlenih je 500 in od tega 150 režijcev. Spravilne razmere za les imajo izredno težke, kar je razumljivo za gorski svet. Montiranih imajo pet žičnih naprav, ostalo pa spravijo s traktorji. Cestno omrežje za prevoz do glavnih skladišč je zadovoljivo, jih pa zelo ovirajo pred leti zgrajeni mostovi s premajhno nosilnostjo. Ogleдали smo si sodobno mehanizirano skladišče, ki zavzema 2,50 ha. Zgrajeno je bilo lansko leto, njegova zmogljivost je okoli 60.000 m³ iglavcev na leto. Na skladišču je možno deponirati 5.000 m³ lesa. Dovažajo hlodovino 4, 8, 12 m dolgo in temu je prilagojena linija, na kateri les lupijo, čelijo, krojijo in razsortirajo. Posebna kamera les izmeri ločeno po sortimentih, ki padajo iz tekočega traku v

bokse in seštevajo maso. Lepo obdelano hlodovino z nakladalniki odnašajo v bazen bližnje žage, medtem ko drobne sortimente nakladajo na vagonne in pošiljajo papirni industriji in drugim kupcem. Lesa pri spravilu in transportu na skladišče ne merijo, ampak ocenijo količino le na oko. Razlike, ki nastajajo med tako ocenjeno količino in pa končno avtomatsko izmero, odstotno porazdelijo med tozde. Les iz zasebnih gozdov ločijo na skladišču in na liniji pri obdelavi.

Pri obdelavi lesa nastane tudi veliko odpadkov. Pričelke prodajajo za kurjavo po 750,00 za prn, medtem ko lubje, ki ga je v letu dni okoli 9.000 m³, odvažajo v gramoznico, gradijo pa že kotlovnico v Bohinjju, kjer bodo lubje porabili kot toplotni vir. Po načrtu, ki so ga pripravili pred osmimi leti za to skladišče, naj bi investicija znašala 2,5 stari milijardi dinarjev, ob dograditvi v lanskem letu pa je že znašala 16 starih milijard.

Na skladišču je zaposlenih deset ljudi in vsi so plačani po času. Njihov osebni dohodek znaša trenutno 20.000 do 29.000 din. Ko je eden izmed naših delavcev vprašal strojnika na nakladalniku, koliko zasluži, je dejal, da več kot 21.000 din še ni videl v kuverti. Iz tega sklepam, da so verjetno ostale naloge na skladišču višje ovrednotene.

Lačni smo se odpeljali v precej oddaljeno gostilno na izdatno kosilo. Kaj kmalu smo se že vzpenjali na najvišji gorski prelaz v Jugoslaviji, Vršič. Razgled od tam je bil enkrat. Bilo je mrzlo, toda sončno, brez slehernega oblaka. Počasi smo se spustili za kakih 1000 m nižje v dolino Trento in si mimogrede ogledali še izvir Soče. Verjetno že dolgo vrsto let ni bil izvir te najčistejše reke, ki jo je tako lepo opeval Simon Gregorčič, tako suh kot tokrat. V globini več metrov smo res videli izvir z mirujočo vodo, ki pa je prihajala na dan šele dačel nižje v strugi. Huda suša, ki je bila pri izviru še najbolj vidna!

Nad Kobaridom smo si ogledali še italijansko kosnico iz prve svetovne vojne in sledi potresa, ki je mesto prizadejal pred leti. Ta dan smo zaključili v Bovcu. V tako znanem turističnem mestu je vladalo pravo mrtvilo! Poletnih turistov ni več, zimski pa čakajo snega, da se popnejo z žičnico na znana smučišča na Kaninu.

Tudi drugi dan je bila vožnja ob skoraj suhi strugi Soče zelo prijetna. Iz avtobusa smo pogledali že skoraj dograjeno hidroelektrarno Solkan, ki bo menda že drugo leto proizvedla prve kilovate nam tako potrebne električne energije. Točno po programu smo prispeli ob deseti uri v tovarno Meblo v Novi Gorici, tozda „Iverka“. Tam nas je že čakal Tone Krivec, vodja nabave, kmalu nato pa sta se nam pridružila še direktor tozda in Marta Vrhovšek, komercialistka iz „Primorje exporta“ Nova Gorica. Obe delovni organizaciji sta delavcem pri odpremi dobro znani. Meblu dobavljamo okoli 20.000 m³ lesa za iverne plošče, druga pa je naša posrednica pri izvozu lesa na italijansko tržišče.

Tovariš Krivec nas je najprej popeljal na skladišče lesa, kamor prihaja letno blizu 180.000 m³ te surovine. Največ je prihaja z vagoni. Ker nimajo industrijskega tira pripeljejo posamezni vagon na skladišče s posebnim vlačilcem, to pa jih dodatno stane od 4.000 do 6.000 din po vagonu. Vrstila so se vprašanja, ki bodejo nas odpremnike, zlasti to, zakaj postavljajo zgornjo mejo pri debelini, dolžini, zakaj ločeno po drevesnih vrstah, itd. Krivec je pridno odgovarjal na zastavljena vprašanja in našteval težave, ki jim jih povzročajo tisti odpremniki, ki ne upoštevajo njihovih navodil, kar smo se prepričali tudi sami. Kose nad 40 cm premera morajo ročno razbijati, ker ne morejo v mlin, daljši kosi so velika ovira pri manipulaciji na skladišču, sortirano po drevesnih vrstah pa je potrebno zato, ker je zunanja plast iverne plošče samo iz določenih drevesnih vrst. Počasi smo se nato pomikali ob tekočem traku, kjer nastajajo iverne plošče. Ob fazi dodajanja lepil pred stikalnico je marsikomu zmanjkovalo zraka in že smo iskali za silne izhode. Marsikdo je hitro pomislil, kaj pomeni čisto ozračje, ki je običajno na naših delovnih mestih. Pospešeni korak do konca traku nas je „ohranil pri življenju“. Ponočno smo se razgovorili o težavah, ki tarejo „iveraše“. Pohvalili so se, da so prav prejšnji dan izpolnili plan izvoza, ki znaša 20 odst. njihove proizvodnje. Med domačimi kupci iverk je največji Novoles, tako da iverne plošče, ki jih izdelajo iz lesa, dobavljenega iz naše regije, vrnejo v celoti. Pri proizvodnji plošč je okrog 30 do 35 odst. odpadka. Nenehno naraščanje cen surovin so

zanje hud problem in ga z občasnim povečanjem cen plošč komajda rešujejo. To še posebno velja za ceno nafte, ki jo porabijo v različnih oblikah 45 kg na m³ plošč. Poprečni OD za prvih devet mesecev v tem letu znašajo le 17.300 din, zaradi česar so delavci zelo nezadovoljni. Vsega je v tem tozdu zaposlenih 190 delavcev, od tega 50 pri vzdrževanju. Veliko si obetajo od računalniškega vodenja celotne proizvodnje, ki ga bodo vpeljali že v prihodnjem letu, kar bo prva tako vodena proizvodnja v Jugoslaviji. Tako kot gozdarji tudi oni nimajo težav s prodajo svojih izdelkov. Konjunktura je tako močna, da gredo plošče še tople v prodajo, čeprav bi se morale strokovnih navodilih hladiti 60 dni.

Poslovali smo se od prijaz-

nih gostiteljev in se odpeljali v gostišče na prijazen hribček nad Gorico, od koder smo brez depozita gledali v Italijo. Kosilo v gostišču pod Skalnico nam je napolnilo prazne železce za 350 din po osebi. Za naše žepce sicer drago, za goste iz Italije pa je to tako poceni, da se jim ne izplača kuhati doma in kar pridno posedajo po naših gostiščih.

Tovarišica Marta nas je ob povratku domov popeljala v znano vinsko klet v Vipavo. Ker je bilo med nami veliko vinogradnikov, smo z zanimanjem pogledali veliko klet in pokusili njihova vrhunska vina. Sledil je še kratek „oddih“ v Žužemberku in že smo se razhajali na svoje domove, hvaležni organizatorjem izleta in DO za denarno podporo.

FRANC POVŠE

Poprime pa tudi za vsako drugo delo, ki ga je treba opraviti na skladišču.

Najmlajši od naših petdesetletnikov je **Stane Godec**.

Je sin kmečke družine v osrednjem delu Suhe krajine — iz Ambrusa. Po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v domačem kraju, je dokončal še nižjo gozdarsko šolo v Idriji. Do leta 1967 je služboval na območju občine Grosuplje v gozdovih GGE Krka. Z uveljavitvijo gozdnogospodarskih območij pa je prešel v GG Novo mesto, takratni gozdni obrat Straža.

Sedaj je revirni vodja izoliranih parcel in kompleksov na območju GGE Krka in Žužemberk. Ti gozdovi so bolj oddaljeni pa tudi dokaj negovani. Tako Godec po-

sveča veliko časa gojenju gozdov.

Zavzeto dela tudi na družbenopolitičnem področju. V tozdu je predsednik samoupravne delavske kontrole, njegova širša družbenopolitična aktivnost pa je povezana z delom v KS Ambrus in v občini Grosuplje.

Godec pa je tudi pravi godec. Ob raznih priložnostih rad vzame v roko harmoniko in tako hitro privabi veselo razpoloženje. Tudi pred dobrim mesecem dni, ko smo se zbrali, da bi mu čestitali ob jubileju, nas ni razočaral. Tonom harmonike so se kmalu pridružili tudi naši glasovi.

Vsem našim jubilantom še enkrat iz srca želimo: „Še na mnoga leta...“

Sodelavci

Naši petdesetletniki

Že na začetku leta smo ob 50. rojstnem dnevu čestitali **Karlu Turku** pomočniku vodje tozda „Gozdarstvo“ Straža.

Rodil se je v Podturnu 12. januarja 1933. Takoj po končani osnovni šoli, ki jo je obiskoval v Dolenjskih Toplicah, se je (že leta 1947) zaposlil pri takratni gozdni upravi v Poljanah, sprva kot gozdni delavec, kasneje pa kot manipulant. Nato je služboval, spričo reorganizacij, ki jih je doživelo gozdarstvo, še v Črmošnjicah in Črnomlju, vse do leta 1961, ko je prišel v Stražo.

Ljubezen do gozdov in želja po znanju, ki bi mu pomagalo dobro gospodariti v gozdovih, sta Karla spodbujala pri študiju, najprej na nižji gozdarski šoli v Idriji in nato še v srednji gozdarski šoli v Postojni. Svoje znanje je vseskozi dopolnjeval s študijem strokovne literature in ga s pridom uporabljal v negi gozdov.

Večino svojega dela je Karel posvetil gozdovom GGE Soteska. Gojenje in nega gozdov, to je bilo in je vsebina njegovega dela. Za delo na tem področju je dobil že več priznanj, največje pa so prav gotovo vidni sledovi večletnega načrtnega gospodarjenja v gozdovih.

Karel svoje bogate izkušnje, pridobljene z delom in študijem, rad posreduje tudi drugim. Pred leti je bil inštruktor in danes so njegovi učenci dobri delavci — gozdarji. Z nasveti rad pomaga tudi mladim strokovnjakom, pripravnikom.

Še sedaj, ko opravlja dela in naloge pomočnika vodje TOZD, vedno najraje zahaja v gozdove nad Sotesko.

Karel pa ni le dober gozdar. Vseskozi je delaven tudi v družbenopolitičnih organizacijah, v delovni organizaciji in v krajevni skupnosti. Funkcije in naloge, ki jih je opravljal in jih še opravlja, so premnoge, da bi naštevali vse. Naj omenimo le to, da je bil predsednik centralnega delavskega sveta, da je delegat v zboru združenega dela, delegat v SIS za gozdarstvo, v SIS za varstvo pred požarom..., predsednik komisije za OD pri tozdu, član odbora za izobraževanje in stipendiranje v delovni organizaciji...

Njegova aktivnost in vedrost, ki jo občutimo vsi, ki delamo z njim, res ne kažejo, da je zakoračil v šesto desetletje svojega življenja. Tudi sam rad pravi, da je človek star toliko, kolikor se počuti. Nedvomno se počuti mlajšega od petdesetletnika. Le vnuček, ki ga že rad spremlja v vinski hram na Riglju, ga spominja na to, da se leta hitro obračajo.

Alojz Špringer, delavec na odpremnom skladišču, je Abrahama srečal zadnjega avgusta.

Gozdarjem je Alojz zvest že od leta 1961. Vsa leta dela na odpremnom skladišču lesa. Kdo bi vedel, koliko lesa je naložil na vagone? — In to takrat, ko se je delalo še po „sistemu na horuk“.

Z leti, ko je mehanizacija prevzela skoraj vsa težaška dela na skladišču, je Alojz začel nakladati les na kamione. Največ naklada drva, ki jih razvažamo kupcem. Marsikatera hiša in stanovanje se je ogrelo prav z drvimi, ki jih je on naložil.

RAZPIS

za zimski oddih v Bohinjski Bistrici za leto 1984

Zimski oddih v letošnji sezoni v Bohinjski Bistrici bo razdeljen na 7-dnevna obdobja. Pričel se bo v soboto, 31. decembra 1983, končal pa v soboto, 31. marca 1984.

1. od 31. decembra 1983 do 7. januarja 1984
2. od 7. do 14. januarja 1984
3. od 14. do 21. januarja 1984
4. od 21. do 28. januarja 1984
5. od 28. januarja do 4. februarja 1984
6. od 4. do 11. februarja 1984
7. od 11. do 18. februarja 1984
8. od 18. do 25. februarja 1984
9. od 25. februarja do 3. marca 1984
10. od 3. do 10. marca 1984
11. od 10. do 17. marca 1984
12. od 17. do 24. marca 1984
13. od 24. do 31. marca 1984

Cena ležišča in turistične takse

Cene v letošnji sezoni so 60 dinarjev na skupnih ležiščih, 50 na pomožnih ležiščih in 80 za ležišče v garsonjeri. Cene za goste, ki niso zaposleni v naši DO, so 220 dinarjev po ležišču.

Turistična taksa znaša za odrasle 10 dinarjev na dan, za otroke od 7. do 14. leta 5 dinarjev na dan, za otroke, mlajše od 7 let, pa turistične takse ni.

Kapacitete:

- 1 garsonjera s 3 + 1 pomožnim ležiščem
- 2 garsonjeri s 4 ležišči
- 3 postelje na skupnih ležiščih

Prosimo vse, ki imajo namen dopust preživeti v Bohinjski Bistrici, da se prijavijo na priloženih prijavnica najkasneje do 16. 12. 1983. Kasneje pridejo v poštev samo tiste kapacitete in termini, v katerih bo še prostor.

V zimskih počitnicah imajo prednost družine s šoloobveznimi otroci.

Prijavite se lahko tudi za manj kot sedem dni, vendar bodo imeli prednost tisti, ki se bodo prijavili za ves teden.

V dnevnikih, za katere razpis ne velja (december in april) bodo letovali tisti, ki si bodo prostor prej zagotovili.

Rjuhe in prevleke za vzglavnike morate prinesiti s seboj!

SONJA LIČEN—TESARI

Sodelavci Dolenjskega gozdarja 1983

	Številka glasila											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1. Jožica Bajt												x
2. Mirko Bajt	x	x		x	x	x	x		x		x	x
3. Vida Ban							x					
4. Franc Bartolj			x									
5. Danica Belopavlovič			x	x	x	x	x	x		x		x
6. Alojz Čampa								x	x			
7. Franc Čibej							x					
8. Jože Darovec				x								
9. Milan Dragišič			x		x		x	x				x
10. Tone Fabjan		x	x									x
11. Jože Falkner	x		x						x	x		
12. Franc Ferlin	x											
13. Valant Filipovič									x			
14. Niko Goleš							x					
15. Anton Goršin							x					
16. Anton Hočevar			x		x		x			x		
17. Franc Janež	x	x										x
18. Lado Javornik				x		x						
19. Andrej Kastelic			x									
20. Janja Kastelic										x		
21. Uroš Kastelic		x								x		
22. Slavko Klančičar	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x
23. Jože Kovačič						x						
24. Tone Kruh		x				x						x
25. Jože Kruljac												x
26. Danilo Kure			x							x		
27. Jože Kure	x	x	x		x	x		x				x
28. Radovan Lapanje	x		x									
29. Sonja Ličen-Tesari					x				x			xx
30. Franc Lukšič									x			
31. Jože Lukšič		x		x			x					
32. Franc Markovič	x	x	x	x	x	x	x		x			x
33. Matija Mazovec	x			x				x				
34. Božo Miklič	x											
35. Jože Papež					x							
36. Vlado Pavec			x				x					
37. Janez Penca	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	xx	
38. Jože Petrič							x					x
39. Stane Pirc							x					
40. Jernej Piškur			x	x								
41. Ivan Plut		x		x					x			x
42. Franc Povše		x			x			x				x
43. Alojz Puhan				x					x			
44. Janez Rustja	x							x				
45. Jože Saje				x								
46. Janez Sašek												x
47. Alojz Serini					x							
48. Marina Smolič	x	x		x	x	x	x	x	x			x
49. Janez Šebenik			x		x			x				
50. Jože Šenica					x							
51. Tone Šepec				x		x				x		
52. Bine Šmuk			x	x								
53. Bogo Špiletič				x		x		x	x			
54. Angelbert Tesari					x							
55. Neva Thorževskij												x
56. Ivan Turk			x			x						
57. Viktor Turk							x			x		x
58. Jože Vidervol								x	x	x		
59. Robert Vidervol					x							
60. Vinko Vidrih		x										
61. Tone Vjrant	x	x	x	x	5	x	x					
62. Stane Žunič										x	x	x
63. Učenci osnovnih šol Bršljin in Semič							x					xx

Tudi gozdovi se bojijo ognja

Bilo je poleti. Hodila sem po gozdu in iskala gobe. Zaradi suše jih je bilo bolj malo. Opazovala sem gozd. Na jasi sem obstala in se zazrla v modro nebo. Naslonila sem se na star trhel hrast in sanjerala. „Au, au!“ Ozrla sem se. Samo hrast je stal za menoj. Z ožgano razpoko namesto ust je spregovoril. Ožgani vdolbinici sta se zazrli vame kot obtožujoče in žalostne oči. Začel mi je pripovedovati strašno zgodbo:

„Po gozdu se je sprehajal mož s cigareto v ustih. V rokah je nosil pasti in s črnimi očmi švigal naokoli, da bi našel primerna mesta zanje. Odvrnil je cigareto in se lotil dela. Na skrivna mesta je postavil pasti za živali in se odpravil iz gozda. Pod nogami me je vedno bolj peklo in dušilo, kot da mi zmanjkuje zraka. Vedno bolj me je žgalo in potil sem se. Močan ognjeni zubelj je lovil moje stare veje in jih ožgal. Stegoval je kremplje po meni. Na vse grlo se mi je smejal in mi kazal zobe. Pljuval je vame iskre, frčale so okoli mene in mi ožgale listje. Kot ognjena reka po skalovju se je valil. Plamen se je dvigal do vrha najvišjih smrek. Moril je, kar mu je prišlo pod zublje. Travnica je ječala in se stiskala k tlom, ciklame so se vse bolj sklanjale, dokler niso klonile. Boril sem se, dokler sem se mogel, a je tudi meni zmanjkalo moči. Čakal sem še samo na svoj konec. Divji ogenj pa se je valil naprej kot ognjeni slap. Nedaleč stran je bil skopan globok jarek, čez

katerega ogenj ni mogel. Boril se je na vse pretege, a globine ni mogel preskočiti. Tu se je končalo njegovo divjanje in pomor. Dolgo je ostal ta predel gozda zapuščen. Nikjer ni bilo žvrgočenja, nikjer dišečih ciklam, le počasi je spet vse oživilo in sedaj o ognju ni več sledu. Le jaz imam grde neozdravljive opekline“.

Tedaj sem se zdrznila, nad menoj so zašumele krošnje, kot bi hotele pregnati grenak spomin.

OŠ Semič
MILKA POČ, 8. a

Baobab — opičji kruhovec

Baobab je drevo, ki mu ni enakega med drevesi po pomembnosti kot po obsegu debla. Raste v tropski in subtropski Afriki po suhih savanah in blizu obal. Že na prvi pogled ga spoznamo po deblu, ki doseže včasih tudi do 25 metrov obsega (osem metrov premera), pri vrhu pa brez reda izraščajo debele veje v široko odprto krošnjo. Kruhovec doseže lahko starost tisoč let in več. Dlanastodelni listi so sestavljeni iz petih lističev. Na pol metra dolgih pecljih vise veliki beli cvetovi. Te nočne cvetove obiskujejo posebne vrste netopirjev, ki jih privablja osladen vonj po melonah. Plodovi so dolgi do 50 cm in za olesenelimi stenami vsebujejo kiselkasto meso. Človek s pridom uporablja meso sadežev, seme, popje, skorjo, močno ličje in les v mnogovrstne namene.

Obvestilo

Vse, ki boste uveljavljali na podlagi 160. člena zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list SR Slovenije, št. 27/83) vštavanje časa opravljanja del pri sečnji, obdelavi in spravlilu lesa od 15. maja 1945 do 31. decembra 1972 v pokojninsko dobo, obveščamo, da bomo zahtevke za izdajo potrdila, ki ga boste morali predložiti območni delovni enoti strokovne službe SPIZ v SR Sloveniji, sprejemali do 29. februarja 1984. Zahtevke za izdajo potrdila v obdobju, v katerem ste opravljali navedena dela, vložite pri gozdarski temeljni organizaciji združenega dela (gozdnem obratu) pri kateri ste bili zaposleni.
SONJA LIČEN—TESARI

DOLENJSKI GOZDAR

Glasilo izdaja delavski svet gozdnega gospodarstva Novo mesto — Odgovorni urednik ing. Janez Penca, Uredniški odbor: Mirko Bajt, Franc Bartolj, Tone Fabjan, ing. Jože Falkner, ing. Slavko Klančičar, Uroš Kastelic, Matija Mazovec, ing. Jernej Piškur, Janez Šebenik, Angelbert Tesari. — Izhaja enkrat na mesec v 1000 izvodih. — Uredništvo: Novo mesto, Gubčeva 15 — Časopisni stavek, filmi in prelom DITC Novo mesto, TOZD Grafika; tisk TOZD Tiskarna Novo mesto.

